

PRESUDA SUDA

22. rujna 1988.(*)

„Slobodno kretanje robe – Nacionalni propis o zaštiti trgovačkog naziva za vrstu sira”

U predmetu 286/86,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio cour d'appel de Colmar (Žalbeni sud u Colmaru, Francuska), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Ministère public

i

Gérarda Deserbaisa,

o tumačenju članaka 30. i sljedećih članaka Ugovora o EEZ-u s obzirom na nacionalni propis o zaštiti trgovačkog naziva vrste sira u skladu s Međunarodnom konvencijom o upotrebi oznaka izvornosti i naziva sireva, koja je potpisana 1. lipnja 1951. u Stresi,

SUD,

u sastavu: A. J. Mackenzie Stuart, predsjednik, G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida i G. C. Rodríguez Iglesias (predsjednici vijeća), T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, C. N. Kakouris, R. Joliet, T. F. O'Higgins i F. A. Schockweiler, suci,

nezavisni odvjetnik: Sir Gordon Slynn,

tajnik: D. Louterman, administratorica,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Gérarda Deserbaisa, optuženika i tužitelja u glavnom postupku, Merckel, Ambasch *et associés*, članovi odvjetničke komore u Strasbourg, u pisanim postupku, i P. Peguet, u usmenom postupku,
- za Komisiju Europskih zajednica, Peter Kalbe, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, u pisanim postupku, i C. Durand, članica pravne službe, u svojstvu agenta, u usmenom postupku,
- za nizozemsku vladu, E. F. Jacobs, glavni tajnik Ministarstva vanjskih poslova, u svojstvu agenta, u pisanim postupku, i g. Fiestra, u svojstvu agenta, u usmenom postupku,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i nakon usmenog postupka održanog 2. veljače 1988.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 17. ožujka 1988.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 30. listopada 1986., koju je Sud zaprimio 20. studenoga 1986., cour d'appel de Colmar (Žalbeni sud u Colmaru) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u prethodno pitanje o tumačenju članaka 30. i sljedećih Ugovora o EEZ-u s obzirom na nacionalni propis o zaštiti trgovačkog naziva vrste sira.
- 2 Pitanje je postavljeno u okviru kaznenog postupka pokrenutog protiv G. Deserbaisa, direktora poduzeća za mlijecne proizvode, jer je iz Savezne Republike Njemačke u Francusku uvezao i tamo stavio na tržište sir pod nazivom „Edam”, s udjelom masti od 34,30 %, iako je u skladu s nacionalnim zakonodavstvom upotreba naziva „Edam” ograničena na vrstu sira s minimalnim udjelom masti od 40 %. To je zakonodavstvo doneseno u skladu s Međunarodnom konvencijom o upotrebi oznaka izvornosti i naziva sireva, koju je 1. lipnja 1951. u Stresi među ostalim potpisala i Francuska (JORF od 11. lipnja 1952., str. 5821., u dalnjem tekstu: Konvencija iz Strese).
- 3 Iz spisa proizlazi da je G. Deserbais u skladu s primjenjivim nacionalnim propisom proglašen krivim te mu je izrečena novčana kazna za kazneno djelo nezakonite upotrebe trgovačkog naziva.
- 4 Optuženik je u glavnom postupku podnio žalbu pred cour d'appel de Colmar (Žalbeni sud u Colmaru), tvrdeći u biti da se francuska tijela, budući da je njemački Edam zakonito i tradicionalno proizведен i stavljen na tržište u Saveznoj Republici Njemačkoj, nisu mogla suprotstaviti njegovom uvozu na francusko tržište, pod uvjetom da su potrošačima pružene odgovarajuće informacije, niti se pozvati na Konvenciju iz Strese kako bi se izbjegla primjena odredaba Zajednice.
- 5 Cour d'appel (Žalbeni sud) utvrdio je da nije sporno da se predmetni proizvod zakonito i tradicionalno proizvodi i stavlja na tržište u Saveznoj Republici Njemačkoj pod nazivom „Edam” te da su osigurane odgovarajuće informacije za potrošače navođenjem potrebnih podataka na oznaci stavljenoj na proizvod.
- 6 Budući da je smatrao da rješenje spora ovisi o tumačenju članaka 30. i sljedećih Ugovora o EEZ-u „s obzirom na Međunarodnu konvenciju o upotrebi naziva sireva”, cour d'appel de Colmar (Žalbeni sud u Colmaru) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:
„Treba li članke 30. i sljedeće Ugovora o EEZ-u tumačiti u smislu da nacionalni propis, kojim se u svrhu zaštite trgovačkog naziva

1. taj trgovački naziv ograničava na nacionalne proizvode ili proizvode druge države, isključujući proizvode drugih država članica;
2. pravo na upotrebu trgovačkog naziva sira uvezenog iz druge države članice uvjetuje poštovanjem minimalnog udjela masti, iako je uvezeni sir zakonito i tradicionalno proizведен i stavljen na tržiste u zemlji podrijetla u skladu s drukčijim tehničkim zahtjevima i zahtjevima kakvoće,

predstavlja količinsko ograničenje uvoza ili mjeru s istovrsnim učinkom?”

- 7 Za potpuniji prikaz činjeničnog stanja u glavnom postupku, kao i tijeka postupka te očitovanja podnesenih Sudu, upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku se navode samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje presude Suda.
- 8 Upućenim se pitanjem Sud poziva da, s obzirom na slučaj kao što je ovaj, pojasni svoju sudsku praksu o zabrani mjera s istovrsnim učinkom u smislu članka 30. Ugovora. Prema toj sudskoj praksi, u nedostatku zajedničkih pravila o stavljanju predmetnih proizvoda na tržiste, prepreke slobodnom kretanju unutar Zajednice koje proizlaze iz razlika među nacionalnim propisima moraju se prihvati u mjeri u kojoj se ti propisi, jednakom primjenjivi na nacionalne i uvezene proizvode, mogu smatrati nužnima za zadovoljavanje obveznih zahtjeva kao što su, među ostalim, zaštita potrošača i poštena trgovina.
- 9 Kako bi se odgovorilo na pitanje koje je uputio nacionalni sud, prvo valja primijetiti, kao što proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku, da naziv „Edam” nije oznaka izvornosti ili oznaka podrijetla, što su pojmovi kojima se, prema sudskoj praksi Suda (vidjeti presudu od 20. veljače 1975., Komisija/Njemačka, 12/74, Zb., str. 181.), opisuju proizvodi koji potječu s određenog zemljopisnog područja. Riječ je samo o nazivu pod kojim se prodaje određena vrsta sira. Osim toga, u Konvenciji iz Strese riječ „Edam” ne pojavljuje se među oznakama izvornosti, već među „nazivima” sireva.
- 10 U tom pogledu nacionalni sud polazi od tvrdnje da je predmetni sir, koji sadržava 34 % masti, zakonito i tradicionalno proizведен i stavljen na tržiste u Saveznoj Republici Njemačkoj pod nazivom „Edam” u skladu sa zakonskim odredbama i propisima koji se tamo primjenjuju te da su označivanjem osigurane odgovarajuće informacije za potrošače.
- 11 Isto tako valja navesti da, s obzirom na trenutačno stanje prava Zajednice, ne postoje zajednička pravila o nazivima različitih vrsta sireva u Zajednici. U tim se okolnostima ne može u načelu smatrati da država članica ne može uspostaviti pravila prema kojima nacionalni proizvođači smiju upotrebljavati određeni naziv sira poštujući tradicionalni minimalni udio masti.
- 12 Međutim, primjena takvih pravila na uvezene sireve iste vrste nije spojiva s člankom 30. Ugovora i ciljevima zajedničkog tržišta ako se ti sirevi zakonito proizvode i stavljuju na tržiste u drugoj državi članici pod istim generičkim nazivom, ali s različitim minimalnim udjelom masti. Država članica u koju se uvoze ne može sprječiti uvoz i stavljanje na tržiste takvih sireva ako su osigurane odgovarajuće informacije za potrošače.

- 13 Može se postaviti pitanje treba li isto pravilo primijeniti kad se proizvod koji se nudi pod određenim nazivom, s obzirom na sastav ili proizvodnju, toliko razlikuje od proizvoda koji su opće poznati pod tim nazivom u Zajednici da se ne može smatrati da pripada istoj kategoriji. Međutim, takva situacija ne nastaje u okolnostima koje je u ovom slučaju utvrđio nacionalni sud.
- 14 Nizozemska vlada u tom pogledu ističe da zaštita potrošača i poštena trgovina zahtijevaju poštovanje međunarodnih sporazuma o upotrebi naziva određenog proizvoda. Stoga bi svaka država članica pravo na upotrebu naziva „Edam” mogla uvjetovati poštovanjem zahtjeva utvrđenih gore navedenom Konvencijom iz Strese, kao i Codex Alimentariusom, koji su zajednički uspostavile Organizacija za hranu i poljoprivredu te Svjetska zdravstvena organizacija, koje za tu vrstu sira propisuju minimalni udio masti od 40 %.
- 15 Kad je riječ o Codex Alimentariusu, valja primijetiti da je cilj njegovih pravila o sastavu određenih prehrabnenih proizvoda zapravo pružiti smjernice za utvrđivanje svojstava tih proizvoda. Međutim, sama činjenica da proizvod nije potpuno u skladu s utvrđenom normom ne znači da se može zabraniti njegovo stavljanje na tržište.
- 16 Valja podsjetiti da je Konvencija iz Strese potpisana prije nego što je Ugovor o EEZ-u stupio na snagu i da su među sadašnjim državama članicama samo Danska, Francuska, Italija i Nizozemska stranke te Konvencije.
- 17 Isto tako valja podsjetiti da je, kao što je Sud već presudio, svrha članka 234. prvog stavka Ugovora pojasniti, u skladu s načelima međunarodnog prava, da primjena Ugovora ne utječe na obvezu predmetne države članice da poštuje prava trećih zemalja na temelju ranije sklopljenog sporazuma i da ispunjava svoje obveze u skladu s tim sporazumom (vidjeti osobito presudu od 14. listopada 1980., Burgoa, 812/79, Zb., str. 2787.).
- 18 Posljedično, budući da, kao u ovom slučaju, nisu uključena prava trećih zemalja, država članica ne može se pozvati na odredbe prethodne konvencije te vrste kako bi opravdala ograničenja u pogledu stavljanja na tržište proizvoda podrijetlom iz druge države članice ako je njihovo stavljanje na tržište zakonito na temelju slobodnog kretanja robe predviđeno Ugovorom.
- 19 Stoga na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članke 30. i sljedeće članke Ugovora treba tumačiti u smislu da se njima protivi primjena u državi članici nacionalnog propisa kojim se pravo na upotrebu trgovačkog naziva određene vrste sira uvjetuje poštovanjem minimalnog udjela masti za proizvode iste vrste koji su uvezeni iz druge države članice ako su ti proizvodi zakonito proizvedeni i stavljeni na tržište pod tim nazivom u potonjoj državi članici i ako su osigurane odgovarajuće informacije za potrošače.

Troškovi

- 20 Troškovi nizozemske vlade i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je суду da odluci o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanju koje mu je presudom od 30. listopada 1986. uputio cour d'appel de Colmar (Žalbeni sud u Colmaru, Francuska), odlučuje:

Članke 30. i sljedeće članke Ugovora treba tumačiti u smislu da se njima protivi primjena u državi članici nacionalnog propisa kojim se pravo na upotrebu trgovačkog naziva određene vrste sira uvjetuje poštovanjem minimalnog udjela masti za proizvode iste vrste koji su uvezeni iz druge države članice ako su ti proizvodi zakonito proizvedeni i stavljeni na tržište pod tim nazivom u potonjoj državi članici i ako su osigurane odgovarajuće informacije za potrošače.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 22. rujna 1988.

[Potpisi]

* Jezik postupka: francuski